

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2011 - 2016
ZA ROK 2015**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2016 ustanowiony został uchwałą nr XVI/90/11 Rady Gminy Somianka z dnia 19 grudnia 2011 r. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Somiance.

Celem Gminnego Programu jest:

1. Wypracowanie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom/rodzinom doznającym przemocy w rodzinie.
2. Monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych.
3. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
5. Podjęcie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Informacja dotycząca realizacji celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2015r.

Cel 1

Wypracowanie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom/rodzinom doznającym przemocy w rodzinie:

- funkcjonowanie ZI, który w szczególności integruje działania podmiotów zobowiązanych do profilaktyki przemocy w rodzinie;
- wypracowanie i stosowanie procedur postępowania interwencyjnego wobec przemocy w rodzinie;
- w ramach ZI współpracowano z następującymi podmiotami: GOPS, Policja, GKRPA w Somiance, placówki oświatowe, Sąd Rejonowy, ZOZ, Gminny Ośrodek Kultury w Somiance, stowarzyszenia z terenu Gminy Somianka;
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie w ramach działań ZI oraz grup roboczych;
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach;

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą;
- inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”;
- rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Cel 2

Monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych:

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań przez członków grup roboczych pracujących z rodzinami dotkniętymi przemocą domową;
- sporządzanie sprawozdań kwartalnych przedstawianych podczas posiedzeń ZI analizujących skalę i zjawiska przemocy w rodzinie oraz działania podejmowane wobec rodzin dotkniętych przemocą oraz sprawców przemocy;
- sporządzanie rocznego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przedkładanego Radzie Gminy.

Cel 3

Uwrażliwienie społeczności lokalnej na przemoc w rodzinie:

- podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych rozdawane były aktualizowane ulotki zawierające informacje, gdzie osoby dotknięte przemocą oraz osoby stosujące przemoc mogą uzyskać bezpłatną pomoc specjalistów. Ulotki te następnie umieszczane były w instytucjach, gdzie pracują członkowie ZI i grup roboczych;
- w instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy umieszczane były plakaty z różnych kampanii np: „Stop przemocy”, „Kocham, reaguję”, „Zły dotyk”, ulotki: „Karta praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie”, „Zmień swoje życie, pomożemy Ci w tym”, a także broszury: „Przemoc psychiczna – tajemnica czterech ścian”, „Niebieskie Karty”, „Gdy dziecko jest świadkiem lub ofiarą przemocy”, „Przemoc w rodzinie. Zaniedbanie”,

„Przemoc w rodzinie – przemoc ekonomiczna”, „Alkohol a przemoc w rodzinie”, „Sprawca przemocy w rodzinie”, „Przemoc fizyczna wobec dzieci”.

- na stronie Urzędu Gminy w Somiance zamieszczono wszelkie informacja dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, adresy instytucji niosących pomoc w ofiarom przemocy w rodzinie oraz pakiet dla osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
- prowadzenie kampanii informacyjnej przez Policję w czasie interwencji, na temat praw przysługujących osobom dotkniętym przemocą, informacje udzielane były podczas spotkań grup roboczych, podczas wizyt dzielnicowego oraz pracowników socjalnych w rodzinach dotkniętych przemocą, a także poprzez rozdawanie ulotek w czasie interwencji i wizyt domowych;
- informowanie przez grupy robocze osób, wobec, których stosowana jest przemoc o możliwości uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;
- na tablicy ogłoszeń w GOPS w Somiance oraz w instytucjach, gdzie pracują członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego widnieją informacje z adresami instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie;
- przekazywanie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i sposobów jej przeciwdziałania na sesjach Rady Gminy, w których oprócz Radnych uczestniczyli sołtysi wsi z terenu gminy;
- W szkołach na terenie gminy Somianka organizowane były:
 - prelekcje prowadzone przez policjantów na temat profilaktyki narkomanii, bezpieczeństwa w sieci, zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu, zasad bezpieczeństwa podczas ferii oraz podczas wakacji;
 - prelekcje w klasach podstawowych oraz gimnazjach na temat przemocy prowadzone przez przedstawiciela Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z Ostrowii Mazowieckiej;
 - pogadanki prowadzone przez terapeutów uzależnień z uczniami oraz nauczycielami;
 - podczas ogólnych zebrań z rodzicami poruszane były tematy przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - pikniki rodzinne na temat zdrowego odżywiania oraz zagrożeń związanych z przyjmowaniem używek;

- informacje na temat przemocy w rodzinie oraz ulotki zawierające informacje, gdzie osoby dotknięte przemocą mogą uzyskać bezpłatną pomoc specjalistów umieszczone były na tablicach informacyjnych.

Cel 4.

Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie podczas posiedzeń ZI, grup roboczych oraz innych spotkań;
- uczestnictwo członków ZI oraz grup roboczych w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oraz stosowania procedury „Niebieska Karta”.
 - W dniach 06-08 maja 2015 roku w Ośrodku szkoleniowym IRSS w Białobrzegach odbyło się „Szkolenie dla kadry kierowniczej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, organizowanym w ramach projektu „Przemocy w rodzinie NIE. Wykształcona kadra zarządzająca instytucjami pomocy i integracji społecznej warunkiem wczesnego rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W szkoleniu uczestniczył 1 pracownik socjalny
 - W dniu 20 maja 2015 roku odbyło się spotkanie na temat „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie- procedury oraz wsparcie ofiary”. W spotkaniu uczestniczył 1 pracownik socjalny
 - W dniu 07 grudnia 2015 roku w siedzibie Stowarzyszenia na Rzecz Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" odbyło się seminarium pt: „Czy nowelizacja prawa i procedury karnej wpłynie na sytuację osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie”. W seminarium uczestniczył 1 pracownik socjalny.
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą mających na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowych a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy;
- kierowano wnioski do GKRPA w związku z nadużywaniem alkoholu przez sprawców przemocy;

w ramach działań mających na celu ochronę ofiar przemocy na zasadzie współpracy międzygminnej w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie GOPS w Somiance oraz członkowie grup roboczych ZI w Somiance, kierowały osoby dotknięte problemem przemocy do Gminnego Punktu

Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkwowie. Pomoc świadczona jest w formie indywidualnej i grupowej oraz w postaci poradnictwa, konsultacji, pracy psychoedukacyjnej, grup wsparcia i grup samopomocowych. Porady specjalistów są bezpłatne. Te formy poradnictwa sprawiają, że osoby doświadczające przemocy mają możliwość odzyskania wsparcia emocjonalnego i instytucjonalnego, tak aby udostępnić im działania na rzecz przerywania przemocy.

Cel 5

Podjęcie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- sprawcy przemocy na spotkaniach grup roboczych oraz podczas wizyt w środowisku uświadamiani byli odnośnie konsekwencji związanych z faktem stosowania przez nich przemocy w rodzinie;
- sprawcy przemocy motywowani byli i kierowani do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie

W celu wypracowania sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom/rodzinom doznającym przemocy w rodzinie powołany został Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny powołany został Zarządzeniem nr 11/2012 Wójta Gminy Somianka z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie *powołania i składu Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z uchwałą nr XVI/91/11 Rady Gminy Somianka z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.*

Zespół Interdyscyplinarny to zespół osób z profesjonalnych środowisk delegowanych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy. Zespół stanowią przedstawiciele służb gminnych, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy, ich najbliższemu otoczeniu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec problemu i wypracowaniu procedur oraz standardów.

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest pomoc osobom, rodzinom i grupom problemowym oraz środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu problemów wynikających z aktów przemocy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy Somianka wchodzi:

1. **Zofia Drabczyk** – Kierownik Posterunku Policji w Somiance
2. **Mirosław Dąbrowski** – Prezes Nadbużańskiego Towarzystwa Oświatowego „Moja Wieś”
3. **Monika Kluczek** – Dyrektor Zespołu Szkół w Woli Mystkowskiej
4. **Agnieszka Augustynik** – Dyrektor Zespołu Szkół w Somiance
5. **Jolanta Filipczak** – Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Ulasku
6. **Bożena Bajorek** – Członek Stowarzyszenia Społeczno- Oświatowego „Przyjazny Krąg” w Kręgach
7. **Dorota Chodyna** – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somiance
8. **Anna Paradowska** – Pracownik Socjalny
9. **Agnieszka Salwin** – Przewodnicząca GKRPA w Somiance
10. **Elżbieta Kuchta** – Członek GKRPA w Somiance
11. **Jacek Kuchta** – Członek GKRPA w Somiance
12. **Renata Skura** – Członek Stowarzyszenia Oświatowego „ Szkoła z Tradycjami” w Jackowie Górnym
13. **Agnieszka Mickiewicz – Maciejewska** – Lek. med. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Somiance.
14. **Marcin Bardyszewski** – Kurator specjalista Sądu Rejonowego w Wyszkanie

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionej uchwały, Zarządzenia Wójta Gminy Somianka, porozumień zawartych między Wójtem Gminy Somianka, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

1. Realizowanie działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Integrowanie i koordynowanie działań jednostek pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somiance, do którego zadań należy:

- przekazywanie członkom Zespołu Interdyscyplinarnego informacji o terminie oraz miejscach posiedzeń;
- sporządzanie protokołu posiedzenia;
- przekazywanie członkom Zespołu Interdyscyplinarnego informacji niezbędnych do jego prawidłowego funkcjonowania;
- prowadzenie korespondencji w jego imieniu.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół Interdyscyplinarny lub Przewodniczący Zespołu tworzy **grupy robocze**, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Członkami grup roboczych mogą być członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub inni pracownicy wyżej wymienionych instytucji wskazane przez osoby podpisujące porozumienie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemy w rodzinie.
- Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemy.
- Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemy oraz efektów tych działań.
- Gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemy.
- Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W okresie sprawozdawczym do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 7 „Niebieskich Kart” z czego:

- 4 „Niebieskich Kart” założonych przez funkcjonariuszy Policji;
- 3 „Niebieskie Karty” założone przez lekarzy reprezentujących Ochronę Zdrowia.

Ogółem w 2015 roku członkowie grup roboczych pracowali nad 13 procedurami „Niebieskie Karty”, w tym 6 procedurami kontynuowanymi z poprzednich okresów.

W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego w Somiance odbyło się:

133 posiedzenia, z których zostały sporządzone listy obecności oraz protokoły w tym:

- 8 posiedzeń całego Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 125 posiedzeń grup roboczych.

W wymienionych posiedzeniach grup roboczych brali udział:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciel policji,
- nauczyciele/wychowawcy,
- kurator sądowy społeczny,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jedenaście „Niebieskich Kart” zostało zakończonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Efekty działań grup roboczych:

- Wszystkie rodziny, w których występowało podejrzenie przemocy domowej objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego systematycznie monitorowano przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somiance dzielnicowego Posterunku Policji w Somiance oraz kuratora sądowego społecznego oddelegowanych do pracy w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Wizyty miały na celu sprawdzenie na bieżąco sytuacji rodzinnej oraz działań podejmowanych przez zainteresowanych;
- 1 kobieta została zmotywowana i uczestniczyła w konsultacjach dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w Gminnym Punkcie Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkanie;
- 1 małżeństwo zostało zmotywowane i uczestniczy w terapii małżeńskiej w Warszawie;
- 1 kobieta została zmotywowana i skorzystała z porady prawnej w Urzędzie Gminy w Somiance;

- W sprawie 1 rodziny złożono do sądu wnioski o wgląd w sytuację dzieci, skutkiem czego 1 mężczyźną podejrzanego o stosowanie przemocy ograniczono we władzy rodzicielskiej;
- 1 kobieta została zmotywowana i zgłosiła zawiadomienie na policję o znęcaniu fizycznym i psychicznym przez męża;
- 1 mężczyźna – sprawca przemocy zdecydował się na zabieg wszycia esperalu w celu utrzymania abstynencji.
- Zgłoszenie wniosków o leczenie w sprawie 2 mężczyzn do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Somiance.
- Wszystkim osobom wobec których istniało podejrzenie, że doznają przemocy członkowie grup roboczych przekazywali adresy instytucji niosących pomoc w tego typu sytuacjach;
- Pracownicy socjalni oddelegowani do pracy w grupach roboczych, w sytuacjach tego wymagających deklarowali pomoc w uzyskaniu zasiłków pieniężnych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somiance;
- Członkowie grup roboczych doradzali osobom poszukującym pracy w jaki sposób mają to robić, jak również przekazywali adresy firm poszukujących pracowników;
- Pomoc ze strony członków grup roboczych dotyczyła także motywacji do podjęcia leczenia osób tego wymagających u lekarzy specjalistów;
- Członkowie grup roboczych informowali osoby podejrzone o doznawanie przemocy o możliwości uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;
- Policjant informował zarówno sprawców jak i ofiary o konsekwencjach prawnych stosowania wszelkich form przemocy.

Mimo wcześniejszego zadeklarowania się wobec grup roboczych, sprawcy nie chcą dobrowolnie uczestniczyć w programach korekcyjno-edukacyjnych. Żyją dalej w przekonaniu, że postępowali słusznie i mają swoją miarę do oceny swoich zachowań. Spowodowane jest to m.in. tym, że na terenie Gminy Somianka nadal brak jest specjalistycznych ośrodków wsparcia, ośrodków interwencji kryzysowej – placówek pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczna jest świadomość specyfiki zjawiska i wiedza na temat cyklu przemocy w rodzinie oraz sytuacji psychologicznej

osób jej doświadczających, zwłaszcza że z przemocą w rodzinie wiąże się wiele mitów i stereotypów z pewnością utrudniających walkę z tym zjawiskiem. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową to nie tylko przemoc fizyczna, lecz także psychiczna, seksualna lub ekonomiczna. Wbrew stereotypom ma ona miejsce nie tylko w rodzinach z tzw. „marginesu społecznego”, lecz także w tych dobrze sytuowanych uważanych za „normalne” i występuje we wszystkich grupach społecznych. Przemoc w rodzinie nie jest zachowaniem incydentalnym i zwykle powtarza się. Dlatego też członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego apelują do osób będących świadkiem przemocy w rodzinie o powiadomienie o tym Zespołu, policji, lub innego podmiotu działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sporządził/a:

Krystman Aleksandra